

Je Digitale Identiteit - DigiD

De DigiD is veel in het nieuws. De overheidsinstantie Logius is verantwoordelijk voor het DigiD systeem en heeft veel werk daaraan uitbesteed bij Solvinity. Het Amerikaanse bedrijf Kyndryl wil het Nederlandse bedrijf Solvinity overnemen. Daar zijn zorgen over.

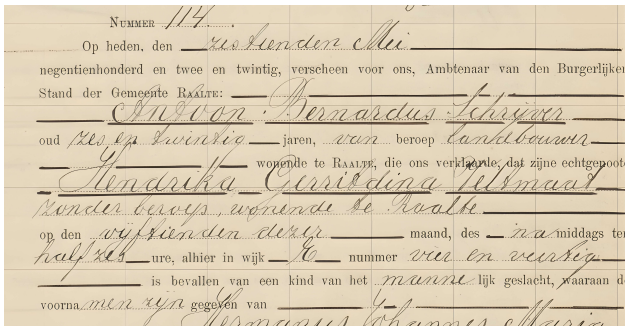
Het DigiD systeem bedient zo'n 17 miljoen actieve gebruikers. Het controleert of gebruikers echt zijn wie ze zeggen dat te zijn. Is dat straks nog wel veilig? Kunnen de Amerikanen daar straks ook bij?

DigiD ken ik alleen als gebruiker. Het is dus tijd om eens wat beter naar DigiD te kijken.

Het begint bij de geboorte van een nieuw menskind: de pasgeborene.

Registratie bij de Burgerlijke Stand – Geboorteakte

Vanaf 1811 gebruikt de Burgerlijke Stand de geboorteakte om pasgeborenen in te schrijven. Vóór

1811 waren er de kerkelijke Doop-, Trouw- en Begraafboeken. Een geboorteakte is een officieel document waarin staat waar en wanneer je geboren bent. Ook staan er je namen in en die van je ouders. De geboorteakte is het startpunt voor het bijhouden van veranderingen in je leven. Links een klein deel van een geboorteakte uit 1922 uit de gemeente Raalte.

De originele geboorteaktes worden bewaard in een archief van de gemeente waar je geboren bent. Na meestal 100 jaar gaat het archief van de burgerlijke stand over naar een regionaal, gemeentelijk of nationaal archief. Dit is de definitieve bewaarplek. Hier kan iedereen de akte na die 100 jaar inzien. Er is ook een reserve akte voor als de originele akte kwijtraakt of beschadigd is. De Justitiële Informatiedienst (Justid) bewaart een reserve kopie van alle geboorteakten uit Nederland

Het CBG (Centraal Bureau voor Genealogie): werkt samen met archieven en helpt met het digitaliseren. Hun zoekwebsite heet: [WieWasWie \(https://www.wiewaswie.nl\)](https://www.wiewaswie.nl)

Vanaf 1850 bestaat er een bijgehouden bevolkingsregister. Eerst gebruikt men met de hand beschreven boeken. Daarna gaat men rond 1920 over op kartonnen voorbedrukte gezinskaarten. De persoonskaart vervangt in 1939 de gezinskaart. Vaak zijn dat lokale archieven.

Sinds 1994 hebben we de digitale persoonslijst. Dat is een digitaal bestand in de Basisregistratie Personen (BRP).

Daarin staan de volgende gegevens:

BSN	Burgerservicenummer
Naamgegevens	Voornaam, achternaam, geslachtsnaam
Geboortegegevens	Geboortedatum, - plaats en - land
Nationaliteit	En eventuele verblijfsstatus
Adres	Huidig woonadres en eventueel eerdere adressen
Ouders	En huwelijk/partnerschap en kinderen
Reisdocumenten	Gegevens over (paspoort, ID-kaart)

Burgerservicenummer (BSN)

Elke baby krijgt direct bij de geboorteaangifte een Burgerservicenummer (BSN).

Het BSN is de vervanger van het oude sofinummer. Vroeger gebruikte de belastingdienst het sofinummer voor belastingen en uitkeringen.

Het BSN is je persoonlijke nummer voor de overheid. Zonder dit nummer kun je bijna niets regelen bij officiële instanties. Je houdt hetzelfde nummer je hele leven lang. Zelfs na je overlijden blijft het nummer bij je horen. Het wordt niet opnieuw toegekend.

Kom je uit het buitenland en ga je in Nederland wonen? Dan krijg je ook een BSN. Hiervoor moet je je inschrijven bij de gemeente waar je woont. Dit kan op je eigen woonadres of op een briefadres.

Kom je minder dan 4 maanden in Nederland werken? Dan heb je ook een BSN nodig. Je kunt je inschrijven bij een aantal speciale gemeenten en een adres in het buitenland doorgeven.

Waarom is het BSN belangrijk? Je werkgever heeft het nummer nodig voor je loon en de belastingen. Je hebt zelf het nummer nodig om een zorgverzekering af te sluiten.

Alle overheidsorganisaties mogen je BSN gebruiken om gegevens op te slaan. Je moet dan denken aan SVB, UWV, belastingen enz.

Na 2000 komen daar ook de zorg en andere niet-overheidsorganisaties bij. Voor de zorg kun je denken aan zorgverzekeraars, ziekenhuizen, artsen apothekers enz. Buiten de zorg kun je denken aan banken, pensioenfondsen en bijvoorbeeld werkgevers.

Veel mensen denken dat zij zelf mogen beslissen wie hun BSN krijgt. Maar volgens de privacywet (AVG) mag dat niet zomaar.

Een niet-overheids-organisatie mag je BSN alleen gebruiken als die organisatie vermeld staat in een speciale wet. Zelfs als je toestemming geeft, mag een bedrijf je BSN niet zomaar gebruiken. De wet is hierin streng. De Autorisatielijst BSN-gerechtigden staat op de website van de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) <https://www.rvig.nl/autorisatielijst-bsn-gerechtigden> .

Hoe kun je je eigen gegevens in het BRP bekijken?

Je kunt op twee manieren achter je eigen gegevens komen: persoonlijk of via het internet.

Je hebt altijd het recht om je eigen gegevens te bekijken zonder internet te gebruiken.

Organisaties zijn volgens de wet verplicht om je deze informatie te geven. Zij moeten je een duidelijk overzicht sturen, bijvoorbeeld op papier. Je hebt altijd recht op hulp van de organisatie om je gegevens in te zien.

Hoe kun je bijvoorbeeld in persoon te weten komen wat over jou in de Basisregistratie Personen (BRP) staat? Je belt dan naar de gemeente om een afspraak te maken voor het uittreksel BRP. Je gaat naar de balie van het gemeentekantoor en je krijgt daar het uittreksel BRP mee. Je moet wel een geldig identiteitsbewijs meenemen. De ambtenaar controleert natuurlijk wie je bent. Dat is niet zo moeilijk want je staat in levenden lijve voor de balie. De ambtenaar kan je gemakkelijk vergelijken met je paspoort of je identiteitskaart.

Inloggen met DigiD en SMS

Die identiteitscontrole wordt anders als je digitaal via het internet je gegevens wilt inkijken. Een “digitale deurwacht” controleert dan je digitale identiteit (DigiD). Dat is de sleutel waarmee je online toegang krijgt tot al die verschillende organisaties.

Het DigiD-systeem werkt als een digitale deurwacht. Het controleert wie je bent en geeft alleen toegang aan de juiste persoon tot online diensten.

Je kunt een DigiD aanvragen bij het DigiD systeem op webpagina <https://www.digid.nl>. Je vult zelf in welke gebruikersnaam en welk wachtwoord je wilt gaan gebruiken als DigiD. De “digitale deurwacht” wil er wel zeker van zijn dat je het echt bent. Daarom moet je je Burgerservicenummer (BSN) opgeven, je adres zoals bekend bij je gemeente en je (mobiele) telefoon. Je kunt ook je email adres opgeven.

Het DigiD systeem controleert je gegevens door een sms-code te sturen naar je telefoon en een email met code naar je email adres. Als je die codes ontvangt en goed invult op je aanvraag mag je verder met de aanvraag.

Je adres wordt opgezocht in de Basisregistratie Personen (BRP).

Nadat je DigiD aanvraag klaar is, gebeurt het volgende:

- Je krijgt binnen een paar dagen een brief op je woonadres.
- In deze brief staat een activeringscode.
- Zodra je deze code invult op de website, is je DigiD klaar voor gebruik.

De brief en de code zijn nodig om te bewijzen wie je bent en waar je woont. Zo weet de overheid zeker dat niemand anders je DigiD gebruikt.

Je BSN en je DigiD zijn niet hetzelfde. Een belangrijk verschil is dat je BSN voor altijd is, maar je DigiD niet. Je DigiD kan stoppen of veranderen.

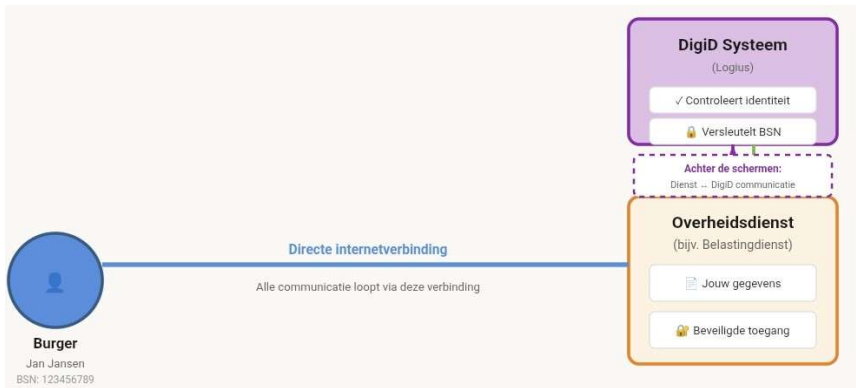
- Zelf stoppen: Je kunt je DigiD op elk moment zelf opheffen. Later kun je altijd weer een nieuwe aanvragen.
- Blokkade: Denkt de overheid dat iemand anders je gegevens gebruikt? Dan wordt je DigiD geblokkeerd. Dit gebeurt ook als je te vaak een verkeerd wachtwoord invult.
- Na overlijden: Als iemand overlijdt, stopt de DigiD automatisch. Het BSN blijft wel bestaan.

In het DigiD systeem staan de inloggegevens van alle DigiD gebruikers-accounts. Die gebruikt het DigiD systeem om te controleren of je met de juiste gegevens inlogt.

Sommige mensen lukt het niet goed om zelf hun DigiD zaken af te handelen. Zij kunnen een ander machtigen via DigiD Machtigen.

De overheid is in 2003 begonnen met de DigiD. In het begin was inloggen met gebruikersnaam en wachtwoord voldoende bewijs voor de “digitale deurwacht” om je binnen te laten. Maar helaas zijn er ook Cyber criminelen! Het was al snel niet veilig genoeg meer.

In 2006 kwam er er een extra beveiliging bij met sms-code. Bij het inloggen krijg je dan elke keer een sms-code toegestuurd. Alleen als je die goed invult laat de “digitale deurwacht” je door.

Hoe werkt inloggen met DigiD? Wilt je bijvoorbeeld als burger iets regelen bij de belastingdienst? Dan ga je naar de website www.belastingdienst.nl. Om veilig in te loggen, gebruikt de belastingdienst het DigiD systeem.

Zo werkt het proces:

Stap 1: Je vult uw gegevens in op de website.

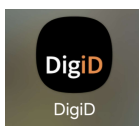
Stap 2: De belastingdienst vraagt achter de schermen aan het DigiD systeem om je identiteit te controleren.

Stap 3: Het DigiD systeem controleert je wachtwoord en de sms-code die je krijgt.

Stap 4: Is alles in orde? Dan stuurt het DigiD systeem je burgerservicenummer (BSN) veilig door naar de belastingdienst.

Het inloggen is nu gelukt. Op deze manier controleert DigiD of je het echt bent. Dit gebeurt elke dag heel vaak voor veel verschillende mensen en organisaties.

DigiD-app met pincode en ID check

In 2017 besluit de overheid dat de digitale toegang veiliger en gemakkelijker moet worden. Versturen van een SMS is niet helemaal veilig meer door mogelijke fraude met je telefoonnummer. Dat heet Sim swapping. Een oplichter zorgt ervoor dat jouw telefoonnummer op zijn simkaart komt.

De DigiD-app op de smartphone moet het veiliger gaan maken en Logius geeft opdracht om de DigiD-app te maken. De taak van de DigiD-app is eigenlijk simpel, dat is helpen controleren of je het echt bent! De DigiD-app is veiliger en heeft de toekomst.

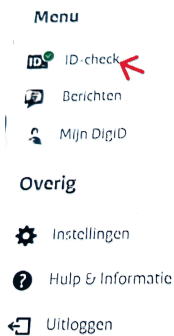
Nadat je de DigiD-app hebt geïnstalleerd moet je de app activeren. Daarvoor vul je je DigiD in en krijg je een sms met een activatiecode toegestuurd. Voer de activatiecode in. Daarna moet je een pincode instellen.

Voortaan is je pincode voldoende om toegang te krijgen tot de DigiD-app. Gebruikersnaam en wachtwoord hoef je voortaan niet meer in te vullen. Als je wilt kun je ook toegang tot de DigiD-app krijgen met vingerafdruk of met gezichtsherkenning. Als die niet werken kun je nog altijd je pincode gebruiken.

Je internet programma (browser) en de DigiD-app werken samen. Als je internet programma en je DigiD-app op dezelfde smartphone of tablet zitten gaat dat heel gemakkelijk. Als je browser op een ander apparaat zit is dat wat lastiger. De website Steffie.nl legt moeilijke dingen op een makkelijke manier uit. Gelukkig heeft Steffie werken met de DigiD-app ook allemaal prima uitgelegd in de video "Inloggen met je DigiD-app": <https://digid.steffie.nl/nl/>.

Maar het moet nog veiliger! Organisaties met gevoelige gegevens willen ook je identiteitsbewijs controleren, de ID-check. Dat kan een paspoort, rijbewijs of identiteitskaart zijn. Daarop zit tegenwoordig een kleine NFC-chip op met je identiteitsgegevens. NFC betekent: Near Field Communication. Dat is Engels voor: communicatie van dichtbij. De NFC-chip werkt alleen van heel dichtbij (een paar centimeter). Je houdt je smartphone bij een paspoort, rijbewijs of identiteitskaart. De chip stuurt de gegevens door naar de DigiD-App. Die stuurt ze beveiligd door naar het DigiD-systeem voor controle.

Er zijn twee soorten ID-checks: de eenmalige ID-check en de ID-check bij elke keer inloggen

1. De “eenmalige ID-check” wordt gebruikt voor toegang tot gevoelige gegevens. De ID-check wordt één keer gedaan en is daarna niet opnieuw nodig. Tenminste zolang de gebruiker dezelfde DigiD-app en telefoon gebruikt. Je kunt in de DigiD-app bij het Menu zelf zien of je ID-check gelukt is. Dan staat er een groen vinkje bij ID-check. Dit is de nieuwe standaard aan het worden.

2. De “ID-check bij elke keer inloggen” is voor zeer gevoelige gegevens. Dan wordt bij elke keer inloggen je identiteit gecontroleerd. De DigiD-app leest daarbij de NFC-chip van je identiteitskaart of rijbewijs. Hiervoor moet je de pincode van het identiteitsbewijs invoeren. Zonder deze pincode kan de chip niet worden uitgelezen. De gegevens worden daarna veilig naar het DigiD-systeem verstuurd. Het systeem controleert of het identiteitsbewijs geldig is en of het bij jou hoort. Bij elke volgende login moet je de check opnieuw doen. Dit is zeer veilig, maar kost wel extra tijd en moeite.

Veilig inloggen met DigiD

Inloggen met DigiD kent vier graden van veiligheid, oplopend van basis naar hoog. Die heten ook wel betrouwbaarheidsniveaus.

DigiD niveau	Omschrijving inloggen
Basis	Enkel gebruikersnaam en wachtwoord
Midden	Gebrowsersnaam en wachtwoord plus een sms-code” of via de DigiD-app met pincode
Substantieel	Eenmalige ID-check in de DigiD-app
Hoog	ID-check bij elke inlog via de DigiD-app

Elke organisatie kiest zelf hoe veilig het inloggen moet zijn. Het DigiD systeem voert altijd uit wat die organisatie passend vindt. Een van die organisaties is bijvoorbeeld mijn.overheid.nl. Daar kun je na het inloggen met DigiD je eigen BRP gegevens inzien.

Bij www.mijnoverheid.nl kun je niet meer inloggen op het basis niveau. Op termijn zal het basis niveau nergens meer gebruikt worden.

De Eerste Kamer heeft op 21 maart 2023 de Wdo (Wet digitale overheid) aangenomen. De Wdo regelt hoe burgers en bedrijven veilig en betrouwbaar digitaal zakendoen met de overheid. En die wet is strenger dan de huidige praktijk!

Volgens de Wdo mag je voor DigiD toegang alleen de DigiD niveaus substantieel en hoog gebruiken voor kritieke diensten zoals belastingen en zorg. Er is een overgangstijd tot 1 juli 2028.

Invullen van je belastingformulier kan nu nog via inloggen op het midden niveau. Straks gaat dat misschien naar substantieel. Inloggen met het midden niveau kan straks nog wel voor weinig risicodiensten. Diensten die vooral informatie verstrekken.

Na 1 juli 2028 heb je voor inloggen op substantieel en hoog niveau altijd een smartphone of een tablet met NFC reader nodig. Niet iedereen kan of wil die aanschaffen. Helaas is er voor die mensen nog geen oplossing.

In België kan dat wel. Daar kun je digitaal inloggen bij de Belgische overheid zonder smartphone. Dat kan met een computer waarop een NFC reader is aangesloten.

Waar staat het DigiD systeem?

De apparatuur staat in een aantal Overheids-Datacenters (ODC's) verspreid over heel Nederland, die zwaar beveiligd zijn. DigiD draait altijd op ten minste twee aparte locaties in Nederland. Deze locaties liggen behoorlijk ver van elkaar. Bij een grote stroomstoring, brand of overstroming in een locatie kan de andere locatie de taak overnemen. De overheidsinstantie Logius is verantwoordelijk voor het DigiD systeem.

Ook andere systemen van de Rijksoverheid staan meestal in een ODC. Zoals de systemen van de belastingdienst en van de Basisregistratie Personen (BRP). Politie, defensie en gemeenten en provincies hebben elk hun eigen locatie voor hun apparatuur.

Meer uitleg en een video uitleg over de Basisregistratie Personen (BRP) staat op BRP uitleg overheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/privacy-en-persoonsgegevens/basisregistratie-personen-brp>

Kyndryl Solvinity Overname

Veel werk bij het DigiD systeem is uitbesteed aan Solvinity. De mogelijke overname van Solvinity door Kyndryl is eind 2025 begonnen.

November 2025:

- Kyndryl kondigt aan Solvinity te willen kopen.
- Aandeelhouders van Solvinity stemmen in met de verkoop.
- Kyndryl vraagt toestemming aan de Autoriteit Consument & Markt (ACM) (<https://www.acm.nl/nl/publicaties/kyndryl-nederland-wil-solvinity-group-overnemen-concentratiemelding>)

De overname wacht nog op goedkeuring; er is nog geen definitieve afronding.

Er zijn zorgen over de overname van Solvinity door het Amerikaanse bedrijf Kyndryl. Dat komt omdat Amerikaanse wetten en Nederlandse wetten met elkaar kunnen botsen.

Nederland / EU wet:

De wet GDPR (Algemene Verordening Gegevensbescherming) beschermt de privacy van EU-burgers. Persoonsgegevens mogen alleen naar een ander land worden gestuurd als er goede afspraken zijn.

Verenigde Staten

CLOUD Act (en andere surveillance-wetten) geeft Amerikaanse autoriteiten het recht om data op te vragen van Amerikaanse bedrijven, ook als die data in een ander land staat.

Op de webpagina van iBestuur staat een zorgwekkend artikel. Het gaat over een botsing tussen wetten en over het dataverdrag tussen de Verenigde Staten en de Europese Unie.

<https://ibestuur.nl/digitale-weerbaarheid/digitale-veiligheid/overheid-opgelet-dataverdrag-eu-vs-kan-elk-moment-klappen>

Logius besteedt daar ook aandacht aan op zijn website: <https://www.logius.nl/actueel/digid-en-blijft-nederlands>

Daarop staat o.a. de volgende tekst:

“Logius beseft dat de overname vragen oproept bij burgers, bedrijven en overheden. Daarom is direct na de bevestiging van de voorgenomen overname een uitgebreid onderzoek gestart naar de mogelijke impact op dienstverlening, beveiliging en privacy.”

‘Als de impactanalyse een onacceptabel risico laat zien, worden onmiddellijk passende maatregelen genomen. De veiligheid en betrouwbaarheid van de gegevens van Nederlandse burgers zijn niet onderhandelbaar,’ aldus Algemeen Directeur Bert Voorbraak.

Logius is dus bezig met onderzoek. Er staat niet bij wanneer Logius denkt klaar te zijn met dat onderzoek. Wel komen er onmiddellijk acties als er een te groot risico voor ons burgers is. Veel burgers houden dit tegenwoordig goed in de gaten!

